

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No: 75118/12

Ali Haydar YÜCESOY / Türkiye

Başkan,

Julia Laffranque,

Hâkimler,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Paul Lemmens,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström,

Georges Ravarani

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla 5 Ocak 2016 tarihinde Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 21 Eylül 2012 tarihli başvuruyu dikkate alarak gerçekleştirdiği müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. **Adalet Bakanlığı, 2016.** Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Ali Haydar Yücesoy Türk vatandaşı olup 1962 doğumludur ve İstanbul'da ikamet etmektedir. Ali Haydar Yücesoy hâkim olarak görev yapmaktadır. Yücesoy olayların meydana geldiği dönemde Türkiye'deki hâkim ve savcılara açık olan Yargı-Sen sendikasının kurucu üyelerinden birisiydi.

A. Davanın Koşulları

2. Davanın kendine özgü koşulları, başvuran tarafından ifade edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. Davanın oluşumu

3. Başvuranın da arasında olduğu yirmi iki hâkim ve savcı ile bir Danıştay üyesi 20 Ocak 2011 tarihinde Yargı-Sen'i kurmuşlardır. İlgililer ekleriyle birlikte sendika tüzüğü ve kuruluş bildirisini Ankara Valiliğine sunmuşlardır.

4. Ankara Valiliği, 31 Ocak 2011 tarihinde Yargı-Sen'e gönderdiği bir mektupta, Yargı-Sen'den tüzüklerini iki hususta hukuka uygun hale getirmeleri amacıyla bir ay içinde değiştirmelerini istemiştir. Ayrıca, Yargı-Sen'den, belirli bir meslek ve belirli iş yeri esasına göre sendika kurulmasının yasaklandığı 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun 4. maddesini ("4688 sayılı Kanun") göz önünde bulundurması istenmiştir. Kanun maddesinde "yargı" mekanizmasında görevli personellerin, sadece "büro, bankacılık ve sigortacılık" hizmetlerinde sendika kurabilecekleri konusu yer almaktadır. Diğer taraftan ise Yargı-Sen'i, yüksek yargı organlarının üyeleri, hâkimler ile savcıların sendika kurmalarının yasaklandığı aynı Kanunun 15. maddesine riayet etmeye davet etmiştir.

5. Yargı-Sen bu taleplere cevap vermesinin sendikanın feshi anlamına geleceği için söz konusu taleplere cevap vermemiştir.

6. Ardından Yargı-Sen, 18 ve 19 Haziran 2011 tarihlerinde gerçekleştirdiği ilk genel kurulda yönetim kurulunu belirlemiştir. 19 Haziran 2011 tarihinde sendikanın genel sekreterliğine seçilen kişi ve sendikanın uluslararası ilişkilerinden sorumlu yönetim kurulunun iki üyesi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından başkent Ankara dışında bir yere görevlendirilmişlerdir.

2. Ulusal mahkemeler önünde görülen dava

7. Ankara Valiliği 11 Mart 2011 tarihinde Ankara İş Mahkemesi önünde Yargı-Sen'in "faaliyetlerinin durdurulması" istemiyle dava açmıştır.

8. Ankara İş Mahkemesi Yargı-Sen kuruluşunun, hâkim ve savcılarının sendika kurmalarının yasaklandığı 4688 sayılı Kanunun 15. maddesine aykırı olmadığını ancak meslek ve iş yeri esasına göre sendika kurmanın yasaklandığı aynı Kanunun 4. maddesi açısından sorun teşkil ettiği sonucuna varmıştır. Ankara İş Mahkemesi, söz konusu eksikliği gidermesi için Yargı-Sen'e altmış günlük süre vermiştir.

9. Sendika kurmak isteyen yargıç ve savcılara söz konusu sendikayı "büro, bankacılık ve sigortacılık" hizmetlerine de açmaları için getirilen zorunluluğun, üyelerinin sendika içinde örgütlenme hakkını etkin bir şekilde kullanmalarında yasadışı bir engel teşkil ettiğine kanaat getiren Yargı-Sen Genel Kurulu sendikanın tüzüğünü değiştirmeyi kabul etmemiştir.

10. Ankara İş Mahkemesi 28 Temmuz 2011 tarihli kararıyla 4688 sayılı Kanunun 4. maddesi uyarınca Yargı-Sen'in kapatılmasına karar vermiştir. Ankara İş Mahkemesi bu kararında, tamamı ilk derece mahkemeleri veya yüksek mahkemelerde görev yapan hâkim ve savcılardan oluşan söz konusu sendikanın meslek esasına göre kurulduğunu tespit etmiştir. İş Mahkemesi, Yargı-Sen'in 4688 sayılı Kanunun 4. maddesiyle getirilen kısıtlamanın

Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası anlaşmalarla çelişkili olduğunu kanıtlamadığı kanaatindeydi. Buna karşın İş Mahkemesi, 4688 sayılı Kanununun 15. maddesiyle yargıç ve savcılara getirilen sendika kurma yasağını, bu maddenin Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 87, 151 ve 98 sayılı Sözleşmelerine, Avrupa Sosyal Şartı'nın 5. maddesine ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümlerine aykırı olduğuna gerekçesiyle uygulamamıştır. Anayasa'nın 90. maddesi uyarınca ulusal yasalardan daha üstün olan söz konusu anlaşmalar, Türkiye'nin uluslararası taahhütlerini oluşturmaktadır.

11. Yargı-Sen'in temyize başvurmasının üzerine Yargıtay oyçokluğuyla, onadığı 8 Temmuz 2011 tarihli kararı onayarak, onama kararını 13 Ağustos 2012 tarihinde sendikaya tebliğ etmiştir. Yargıtay, yasama erkiyle getirilen mesleğe göre sendika kurma yasağı ile kamu hizmeti alanında büyük ve önemli sendikaların varlığını güvence altına alınmasının amaçlandığının ve bu yasağın yargıç ve savcılarının büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetlerinde sendikaya katılma haklarını ihlal etmediğini hatırlatmıştır. İtiraz edilen kararın, Türkiye'nin ILO sözleşmeleri çerçevesindeki yükümlülüklerine aykırı olduğunu düşünen hâkimlerden birisi ayrık görüşünde, "hukuk" hizmetinin ayrı bir dal olarak değerlendirilmesini Türk hukukunun kusuru olarak eleştirmiş ve yargı erki mensubu çalışmalarını "büro" işi olarak değerlendirilmesine yönelik yaklaşımı da gerçekçi bulmamıştır.

3. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) organları önündeki yargılama

12. Yargı-Sen, Ankara Valiliğinin 31 Ocak 2011 tarihli mektubunu aldıktan sonra 17 Şubat 2011 tarihinde sendika özgürlüğü hakkının Valilik tarafından öne sürülen yasaya uygun olarak görülme- yen iki gerekçeye dayalı olarak ihlal edilmesi nedeniyle ILO Sendika Özgürlüğü Komitesi'ne şikâyetini sunmuştur. Sendika Özgürlüğü Komitesi tarafından 4 Ağustos 2011 tarihinde resmi olarak kabul edilen bu şikâyet (Şikâyet No. 2892),

Uluslararası Çalışma Bürosu (BIT) Yönetim Konseyi'nin Mart 2012'de ara karar vermesine yol açmıştır. Bu raporda Sendika Özgürlüğü Komitesi, 4688 sayılı Kanununun 15. maddesinin, 87 sayılı Sözleşme'nin 2. maddesi uyarınca çalışanların herhangi bir ayırım yapılmaksızın, önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak ve bu kuruluşlara üye olma hakkına sahip oldukları söz konusu sözleşme maddesine aykırı olduğunu açıklamıştır. Sendika Özgürlüğü Komitesi, Hükümetin, ilgili kanunları 87 ve 98 sayılı Sözleşmeler ve yeni değiştirilen Anayasa ile uygun hale getirmek için çalışma mevzuatında reform yaptığını da kaydetmektedir. Sendika Özgürlüğü Komitesi, 4688 sayılı Kanununun 4. maddesine ilişkin olarak Hükümetin, Uzmanlar Komisyonu'na devam etmekte olan yasama mevzuatı çerçevesinde özel sektör çalışanlarına yönelik (meslek ve işyeri sendikası kurulmasına ilişkin) getirilen benzer yasağı kaldırmaya çalıştığını bildirdiğini kaydetmektedir. Söz konusu yasağın, özel sektörde de kaldırılmak istendiği anlaşılmaktadır. BIT Yönetim Komisyonuna sunulan bu rapor Komisyonun 313. oturumunda kabul edilmiştir (Mart 2012).

13. 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesiyle ilgili 4 Nisan 2012 tarihli ve 6289 sayılı Kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmesinin ardından ILO ilgili komitesi Yargı-Sen'in şikâyetini yeniden incelemiş ve Mart 2013 tarihli ara raporunda aşağıdaki değerlendirmeyi yapmıştır:

“ (...) Komite Hükümet tarafından gönderilen ve en son 6289 sayılı Kanun ile değiştirilen 4688 sayılı Kanunla güvence altına alınan metni dikkate almaktadır. Komite özellikle bu şikâyetin daha önceki inceleme konusunu oluşturan 15. maddenin b) bendiyle, yargıç ve savcılarının sendika kurması ve sendikaya üye olmalarının yasaklanmaya devam edildiğini ve meslek ve işyeri esasına göre sendika kurulmasının yasaklandığı 4. maddenin halen yürürlükte olduğunu tespit etmektedir. Komite, daha önce Hükümetten istenildiği gibi sendikal özgürlük ilkeleriyle söz konusu hükümleri uygun hale getirmesi için iş hukukunda yakın dönemde yapılan reform ile (aynı zamanda 4688 sayılı Kanunla) sunulan fırsatı değerlendirmemiş olmasından derin üzüntü duymaktadır.

(...)

Yönetim Kurulu, özel sektör çalışanları gibi kamu çalışanlarının da (87 sayılı Sözleşme'nin 9. maddesi uyarınca silahlı kuvvetler ve polis mensupları hariç) üyelerinin çıkarlarını savunmak ve korumak için istedikleri kuruluşları kurabilmelidirler. Komite, Sendika kurmak ve sendikaya üye olma hakkının özgürce söz konusu sendikaların yapısını ve oluşumunu belirleme hakkını da içerdiğini hatırlatmaktadır. Çalışanlar öncelikle, kurmak istedikleri sendikanın meslek sendikası, işyeri sendikası veya iş kolu sendikası olup olmayacağına karar verebilmelidirler. [Bk. Sendika Özgürlüğü Komitesi Kararları ve İlkeleri Derlemesi, beşinci yayın, 2006, paragraf 220, 333 ve 334.] Yönetim Kurulu sonuç olarak, yargıç ve savcıların sendika kurmalarını yasaklayan en son değiştirildiği şekliyle 4688 sayılı Kanunun 15. maddesinin ve meslek ve işyeri esasına göre sendika kurulmasını yasaklayan bu kanunun 4. maddesinin çalışanlar ve işverenler “herhangi bir ayırım yapılmaksızın” önceden izin almadan “istedikleri” kuruluşları kurmak ve bunlara üye olmak hakkına sahip oldukları 87 sayılı Sözleşme'nin 2. maddesine ve Sözleşme'nin 2. maddesine aykırı olduğunu hatırlatmaktadır. Yönetim Kurulu bu bağlamda, yargıç ve savcılar dışında kamu görevlilerinin örgütlenme hakkının güvence altına alınması amacıyla uzun yıllardır Hükümetten 4688 sayılı Kanunun 15. maddesini değiştirmesini istediğini hatırlatmakta ve 4688 sayılı kanunu, 87 sayılı Sözleşme ile uygun hale getirmek için sosyal ortaklarla fikir alışverişinde bulunarak çalışmalarını yoğunlaştırmasını talep etmektedir. (...)

14. Yönetim Kurulu aynı zamanda aşağıdaki tavsiyelerde bulunmuştur.

“a) Yönetim Kurulu, Hükümetten yargıçlar ve savcıların sendikal hakları açısından 4688 sayılı kanunu, 87 sayılı Sözleşme ile uygun hale getirmek için sosyal ortaklarla fikir alışverişinde bulunarak çalışmalarını yoğunlaştırmasını istemektedir. (...)

b) Yönetim Kurulu, Yargı-Sen'in çalışabilmesi etkinliklerini sürdürebilmesi ve söz konusu kategorideki memurların kendi çıkarlarını korumak ve geliştirmek için sözleşmenin tanıdığı haklardan yararlanabilmesi amacıyla bir kez daha Hükümetten Yargı-Sen'i yargıçlar ve savcılar sendikası kuruluşu olarak derhal tescil edilmesi için gerekli olan tüm tedbirleri almalarını istemektedir. Hükümetten, bu duruma ilişkin gelişmelerden Komiteyi bilgilendirilmesi istemiştir.

c) Yönetim Kurulu, Hükümetten, sendika yöneticilerinin mağduru olduğu iddia edilen sendika karşıtı ayrımcı işlemler hakkında bağımsız bir araştırma yapmasını (...) ve şayet söz konusu işlemler sendika karşıtı bir nitelikteyse bu duruma çözüm getirmek için alınan tedbirler ve söz konusu kişilerin akıbetleri hakkında detaylı bilgiler sunmasını istemektedir.

15. Bu rapor ve de tavsiyelerle ilgili bilgiler Mart 2013 tarihli 317. oturumunda kabul eden BİT Yönetim Kuruluna sunulmuştur.

16. Söz konusu durum Kurul nezdinde halen görüşülmektedir.

4. Yargıçlar Sendikası'na ilişkin dava

17. Yargı-Sen'in kapatılmasının ardından, Yargı-Sen'in kurucu üyelerinden bazıları 16 Kasım 2012 tarihinde, hâkim ve savcılara yönelik Yargıçlar Sendikası adı altında yeni bir sendika kurmuşlardır. İlgililer ekleriyle birlikte sendika tüzüğü ve kuruluş bildirisini Ankara Valiliğine sunmuşlardır.

18. Ankara Valiliği, 4688 sayılı Kanun uyarınca hâkim ve savcılarının sendikaya üye olamayacaklarını belirterek Yargıçlar Sendikası kurucuları tarafından sunulan dosyayı posta ile geri göndermiştir.

19. Yargıçlar Sendikası, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında sendika üyelerinin maaşlarından sendika aidatlarının kesilmesini ve bu tutarların sendikanın hesabına aktarılmasını talep etmiştir. Bakanlık, Yargıçlar Sendikasının kurulmasının yasalara aykırı olduğuna kanaat getirerek 4 Eylül 2013 tarihli bir idari işlem ile bu talebi reddetmiştir.

20. Ankara İdare Mahkemesi, bu işlemin iptal edilmesi bağlamında yapılan müracaat üzerine, 21 Ocak 2014 tarihli kararı ile Ankara Valiliği'nin kendisine ayrılan yasal süre içerisinde Yargıçlar Sendikasının kapatılmasına yönelik herhangi bir dava açmadığını ve Yargıçlar Sendikasının tüzüğünü sunduğu tarih itibariyle tüzel kişilik kazandığını tespit etmiştir. Dolayısıyla Ankara İdare Mahkemesi, 4 Eylül 2013 tarihli idari işlemi iptal etmiş ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında

Yargıçlar Sendikası üyelerinin maaşlarından sendika aidat kesintilerinin yapılmasını istemiştir.

B. İlgili İç Hukuk ve Uygulaması

21. Türkiye’de kamu görevlilerinin sendika kurma hakkı 25 Haziran 2001 tarihinde kabul edilen 4688 sayılı Kanunla düzenlenmiştir. Bu Kanunun 15. maddesinde, yüksek yargı organlarının başkan ve üyelerinin, hâkim ve savcılarının sendikaya üye olmaları yasaklanmıştır.

22. Öte yandan 4688 sayılı Kanunun 4. maddesinde meslek ve işyeri esasına göre sendika kurulması yasaklanmıştır. Aynı Kanunun 5. maddesinde kısıtlı bir şekilde kamu görevlilerinin hangi hizmet kollarında sendika kurabilecekleri listelenmiştir. Bu listenin en başında “büro, bankacılık ve sigortacılık” hizmetleri yer almaktadır. Yargı organları hizmet kolları bu listede açık bir şekilde belirtilmemiştir.

23. Türkiye’nin de onayladığı, ILO’nun Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunmasıyla ilgili 87 sayılı Sözleşmesinin 2. maddesinde, “çalışanlar ve işverenler herhangi bir ayırım yapılmaksızın önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak ve yalnız bu kuruluşların tüzüklerine uymak koşulu ile bunlara üye olmak hakkına sahip oldukları” belirtilmektedir. Söz konusu Sözleşmenin 8. maddesinin 2. fıkrasında “ulusal yasaların bu sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verecek şekilde uygulanmayacağı” açıklanmıştır.

24. ILO Sendika Özgürlüğü Komitesi, Yargı-Sen’le ilgili şikâyette de uygulanan 4688 sayılı Kanunun 15. ve 4. maddelerinin 87 sayılı Sözleşmenin 2. maddesi ve 8. maddesinin 2. fıkrasına aykırı olduğu kanaatindedir.

ŞİKÂyetLER

25. Başvuran ilk olarak, Sözleşme'nin 6, 9, 10, 11, 13, 14, 17 ve 18. maddelerine atıfta bulunarak Yargı-Sen'in kapatılmasından ve kapatılmasına yönelik açılan davadan şikâyet etmektedir. Başvuran özellikle, mesleğe göre sendika kurulmasının yasak olduğu gerekçesiyle Yargı-Sen'in kapatılmasının, üyelerinin ve kendisinin dernek ve sendika kurma özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini iddia etmektedir. İhtilafli konuyla ilgili Ankara Valiliğinin 31 Aralık 2011 tarihli işlemi kadar ve hukuk mahkemelerinin açıkladığı kararlarda da yargıçların, kendi mesleklerine göre sendika kurma haklarının reddedildiği ve meslekleri ile bağlantılı olmayan kollara üye olmaları dayatıldığı için inanç, ifade ve dernek kurma özgürlüğü haklarının ihlal edildiğini ve bu özgürlükler bakımından ayrımcılık yapıldığı ve yetkinin kötüye kullanıldığını göstermektedir. Bahse konu kararlar keyfidir ve ulusal yasalara nazaran Devletin uluslararası yükümlülüklerinin üstünlüğünü tanıyan Anayasa hükümleri bakımından adil yargılanma ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir.

26. İkinci olarak başvuran, Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürerek dava hakkında karar vermesi istenen Yargıtay Dairesi üyelerince atanan tetkik hâkiminin görüşlerinin Yargı-Sen temsilcisine iletilmemesinden şikâyet etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

27. Başvuran, Yargı-Sen'in kurucu üyesi ve sendikanın İstanbul'daki temsilcisi sıfatıyla, öncelikle sendikanın kapatılmasından ve kapatılmasıyla sonuçlanan davadan şikâyet etmektedir. Başvuran Sözleşme'nin 6, 9, 10, 11, 13, 14, 17 ve 18. maddelerinin ihlal edildiğini belirtmektedir.

28. Dava olaylarının hukuki nitelendirmesi konusunda yetkili olan Mahkeme (*Glor/İsviçre*, No. 13444/04, § 48, AİHM 2009), bu şikâyetlerin sadece Sözleşme'nin 11. maddesi çerçevesinde incelenmesinin uygun olacağı kanaatindedir.

Mahkeme, başvuranın salt İstanbul'daki sendikanın temsilcisi ve kurucu üyesi olarak Yargı-Sen'i Mahkeme önünde temsil edip edemeyeceği konusundaki incelemeyi 37. ve 38 paragraflarda ulaşılan tespitleri dikkate alarak derinleştirmeyi gerekli görmemektedir.

29. Sözleşme'nin 11. maddesi aşağıdaki gibidir:

“1. Herkes asayiş bozmayan toplantılar yapmak, dernek kurmak, ayrıca çıkarlarını korumak için başkalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve sendikalara katılmak haklarına sahiptir.

2. Bu hakların kullanılması, demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlanabilir. Bu madde, bu hakların kullanılmasında silahlı kuvvetler, kolluk mensupları veya devletin idare mekanizmasında görevli olanlar hakkında meşru sınırlamalar konmasına engel değildir.”

30. Bu bağlamda, Mahkeme'nin Sözleşme'nin 35. maddesinin 2. fıkrasının b) bendine ilişkin içtihadı ile geliştirilen kriterleri hatırlatmak gerekmektedir. Söz konusu hüküm şu şekildedir:

“ (...) 2. Mahkeme, 34. madde uyarınca sunulan bireysel başvuruları aşağıda sayılı hallerde ele almaz:

(...)

b) Başvuru, Mahkemece daha önce incelenmiş ya da uluslararası diğer bir soruşturma veya çözüm merciine daha önceden sunulmuş bir başka başvuruyla esasen aynı olup yeni olgular içermiyorsa.”

31. Bu hükümden, aynı konuya ilişkin uluslararası davaların artmasını engellemeyi amaçlayan Sözleşme'nin, daha önce uluslararası bir mahkemenin incelemesine konu olmuş bir başvuruyu Mahkeme'nin yeniden ele alabilmesini engellediği anlaşılmaktadır (bk. *Celniku/Yunanistan*, No. 21449/04, § 39, 5 Temmuz 2007). Söz konusu kural, Mahkeme'nin davayı incelediği tarihte, esas hakkında önceden verilmiş bir kararın bulunduğu dikkate alınarak, başvuruların sunuldukları tarihlerden bağımsız olarak uygulanmaktadır.

32. Bu bağlamda, Sözleşme organlarının kararlarına göre, yalnızca bir başvurunun daha önce başka bir uluslararası mercie sunulması Mahkeme'nin yetkisini bertaraf etmek için tek başına yeterli değildir ve denetim organının niteliği, bu organ tarafından izlenen yöntem ve bu organın verdiği kararların sonucunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 2. fıkrasının b) bendi bakımından, Mahkeme'nin yetkisini bertaraf edip etmeyeceğinin araştırılması gerekmektedir (*Loukanov/Bulgaristan*, No. 21915/93, 12 Ocak 1995 tarihli Komisyon Kararı, Karar ve Raporlar (KR) 80-B, s. 108 ve *Varnava ve diğerleri/Türkiye*, No. 16064-16066/90 ve 16068-16073/90, 14 Nisan 1998 tarihli Komisyon Kararı, KR 93-B, s. 5).

33. Mahkeme ayrıca, Sözleşme organlarının içtihatlarına göre Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sendika Özgürlüğü Komitesi'nin Sözleşme'nin 35. maddesinin 2. fıkrasının b) bendi anlamında başka bir uluslararası makam olarak değerlendirilmesi gerektiğini hatırlatmaktadır (*Cereceda Martín ve diğerleri/İspanya* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 16358/90, 12 Ekim 1992 tarihli Komisyon kararı, *Yunanistan Banka İşçileri Sendikaları Federasyonu/Yunanistan* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 72808/10, 6 Aralık 2011 ve *Poa ve diğerleri/Birleşik Krallık* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 59253/11, 21 Mayıs 2013).

34. Dolayısıyla Mahkeme'nin, Yargı-Sen'in kapatılmasıyla ilgili başvuranın şikâyetlerinin ILO Sendika Özgürlüğü Komitesi'ne sunulan şikâyetlerle "esasen aynı" olup olmadığını belirlemesi gerekmektedir.

Mahkeme bu hususla ilgili olarak, bir başvurudaki olgular, taraflar ve şikâyetler aynı olduğunda, söz konusu başvurunun "esasen aynı" olarak değerlendirildiğini hatırlatmaktadır (*Savda / Türkiye*, No. 42730/05, § 68, 12 Haziran 2012).

35. Mahkeme, tarafların kimliğine ilişkin koşullarla ilgili şikâyetin resmi olarak Yargı-Sen'in bizzat kendisi tarafından bahse konu Komiteye 4 Ağustos 2011 tarihinde yapıldığını ve işbu başvurunun, bireysel olarak şikâyette bulunmayan kurucu üye statüsünü öne süren başvuran tarafından aynı sendika adına yapıldığını tespit etmektedir. Mahkeme başvuranın esasen her iki davada da taraf olarak kimliğinin olduğu sonucuna varmaktadır.

36. Öte yandan Mahkeme, söz konusu Komiteye Yargı-Sen tarafından Ankara Valiliği'nin 31 Ocak 2011 tarihinde belirttiği yasayla iki konuda uygun olmadığı gerekçesine atıfta bulunarak başvurulduğunu kaydetmektedir. Bu gerekçelerin ilkinde, mesleğe ve işyeri esasına göre sendika kurulmasının yasaklandığı 4688 sayılı Kanunun 4. maddesine atıfta bulunulmakta diğerinde ise yüksek yargı organlarının üyeleri, hâkimler ve savcılarının sendika kurmalarının yasaklandığı aynı Kanunun 15. maddesine atıfta bulunulmaktadır.

37. Mahkeme ayrıca, sırasıyla Mart 2012 ve Mart 2013 tarihinde Komite tarafından kabul edilen iki raporda söz konusu Komitenin, meslek ve işyeri sendikası kurulmasının yasaklandığı 4688 sayılı Kanunun 4. maddesi ve hâkim ve savcılarının sendikaya üye olmalarının yasaklandığı aynı Kanunun 15. maddesinin, çalışanların herhangi bir ayırım yapılmaksızın önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak ve bu kuruluşlara üye olma hakkına sahip oldukları 87 sayılı Sözleşme'nin 2. maddesi ve 8 maddesinin 2. fıkrasına aykırı olduğunun altını çizdiğini tespit etmektedir.

38. Söz konusu iki raporda Komite, Hükümeti, 4688 sayılı Kanunu yargıç ve savcılarının sendikal haklarıyla ilgili Sözleşmenin 87. maddesi ile

uygun hale getirmeye ve Yargı-Sen'in çalışabilmesi, etkinliklerini sürdürebilmesi ve 87 sayılı sözleşmenin bu kategorideki kamu görevlilerinin çıkarlarını korumak ve geliştirmek için tanıdığı haklardan yararlanabilmesi amacıyla, Yargı-Sen'i hâkim ve savcılar sendikası kuruluşu olarak ivedilikle tescil edilmesi için gerekli olan tüm önlemleri almaya davet etmiştir.

39. Bu değerlendirmeler ışığında Mahkeme, iki uluslararası makam olan ILO Sendika Özgürlüğü Komitesi'ne ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne aynı başvuranın, aynı şikâyet ve aynı amaçla, esasen aynı yasal dayanağı olan başvurularla art arda müracaatta bulunulduğunu göz önünde bulundurmaktadır.

40. Bahse konu Komiteye Yargı-Sen tarafından daha önce sunulan başvuruyla "esasen aynı" olduğu için başvurunun bu kısmı Sözleşme'nin 35. maddesinin 2. fıkrasının b) bendi kapsamına girmekte ve sonuç olarak Sözleşme'nin 35. maddesinin 2 ve 4. maddeleri uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

41. Başvuran daha sonra, Yargı-Sen tarafından 28 Temmuz 2011 tarihli karara karşı yapılan temyiz başvurusunun incelenmesi sırasında Yargıtay tetkik hâkimi görüşünün kendilerine tebliğ edilmemesinden şikâyetçi olmuştur.

Mahkeme *Meral/Türkiye* davasında verdiği kararda Yüksek Mahkeme nezdinde bulunan tetkik hâkimlerinin görevlerinin hâkimlerin göreviyle benzeştiğini tespit ettikten sonra benzer bir şikâyeti reddettiğini hatırlatmaktadır (*Meral/Türkiye*, No. 33446/02, §§ 40-41, 27 Kasım 2007). Mevcut davada başvuran, Mahkeme'yi farklı bir sonuca götürebilecek hiçbir kanıt ileri sürmemiştir.

42. Mahkeme, bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğunu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ile 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

YÜCESOY / TÜRKİYE

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup 28 Ocak 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Julia Laffranque
Başkan